

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

725. 94

Szerző: Quintus

Cím: A muzulmán templom

Hely

Idő

"1915"

Forrás:

Az Ujság

Személy

Helyszám

Bp.
(Hely)

1915 VII 18
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A muzulmán templom.

Irta Quintus.

Nagy örömmel és egy kis elégtétellel olvastam a napokban, hogy a kormány végleg műemléknek tette meg néhai jó Gül Baba budai türbójét a Rózsahegy előfokán. A láthatatlanná épített mozlím sirkápolna talapzatában meg is találták a jeles török dervis csontvázát egy másikkal együtt és a budapesti török hodsza imája mellett újra visszahelyezték. Most a türbét az ország költségén rendbehozzák és megmentik a zordon enyészettől, a mi már ugyancsak »ráviharozta dühét«.

Hát ez már valami. Talán encsekélységemnek is van benne némi kis érdeme, hogy végre ilyen jeles gazdája akadt ennek a türbének is. Bárha Szigetvár városa is összeszedné magát és határában a türbégi türbét is hasonlóképpen gondjaiba fogadná. Mivel azon a helyen volt eltemetve egy darabig a vár alatt elhalt Nagy Szulejman szultán és ma már valójában ez a hely az egyetlen emléke Szigetvár dicső ostromának. A vár helyét mutató régi falakat ugyanis már később építették.

Mondom, dicsérem azt és óhajtom ezt, de fájó szívvel ismétlem mégis, hogy Törökország és az iszlám sorsa semmiképpen nem ihlette meg a mi magyar világunkat, mint azt nagy közös megpróbáltatásunkban várni lehetett volna.

Nem okozok senkit. Tudom jól, hogy a fejünkre szakadt sokféle veszedelem és minden erőnknek itthon való megfeszítése szinte minden figyelmünket és energiánkat lefoglalta magának; de mégis. A vigan nyüzsgő mindenféle pesti mulatóhelyek mutatják, hogy van itt még

annyi szusz, a miből kitellene egy kis barátság még muzulmán atyánkfiai iránt is, a kik most a Gallipoli-félsziget alsó csucsán a titánok dicső harcát vívják magukért, értünk és mindenért, a minnek még becsület a neve ebben a rongy Európában.

Valami kis bűnbánat is ösztökélhetne bennünket. Voltak némely csuf, igazi »pesti« dolgok, a melyek annak idején a művelt világot Konstantinápolyban kinosan érintették. Annak idején a milleniumi kiállításon egy szép kis török mecsetet is építettek karcsu minarettel városligetben! Azután holmi csibészeket bevezettek és beöltöztettek török imámoknak, a kik ott valami leirhatatlan ostoba mozgásokról és üvöltésekről elhitették, hogy az a mohamedán szertartás. Az akkori rendőrséget kellemesíteni ma is, hogy szétkergette a csibészbándát, undok üzletével együtt.

Most meg nem is nagyon régen a székesfővárosi állatkertben építettek a vastagbőrű fenevadaknak egy nagyszerű muzulmán dsámiát, két kupolával. Örült idea volt, azonban ha Budapesten a józan és helyes ideák is olyan gyönyörűen sikerülnek, mint ez, csodánkra járna a világ. Gyönyörű afrikai moreszk épület volt, remek arányokban és nagyon szép arab minarettel. Azt hiszem, kairói motívumok. És ez mind a t. vizilovaknak, a Jónásnak és az elefántoknak! Mivel hogy azok is Afrikából jöttek.

Dicsérem érte a fővárost, hogy lebontatja ezt a gyönyörűen sikerült szerencsétlen ideát. Kész sértése volt és maradt volna az egész iszlámnak. Körülbelül olyan, mintha Sztambulban ideiglenes lakók, a német császár mégis mecsetet építtetett nekik és azt a napokban már föl volna tevéstállónak. Egészen jó lesz a vizilovaknak az is, ha ezt a szép mecsetet *kasbah* for-

mára alakítják át. A publikumnak pedig...
nóhát éppen ez az, a miről beszélni akarok.

Néhány hónapja, a mikor Törökország is fölvette vállára a világháboru keresztjét és a kalifa kihirdette a szent háborut, egy-két meleg szavamat arra irányítottam, hogy Budapest székesfőváros építsen ugyancsak Gül Baba sirja helyén vagy annak közelében egy szép mozlím dsámiát, karcsu magas minarettel. És természetesen ez a templom a budapesti mozlím telep a sztendő után — Istenem, de más körülmények közt! — estenden a Duna fölött a rég elhalt keleti imára hívás: »Esedü enna: Mohamed rázul Allah!«

Ezért agitáltam és ezért agitálok ma is. Nem kisebbitem ezzel azt a jó cselekedetet.

hogy az ország Gül Baba türbójét gondjába vette, sem pedig a fővárost nem kárhoztatom azért, hogy gyönyörűen sikerült hibáját jóvátette. De éppen mert az állatkerti dsámia mutatta meg, hogy milyen szépet tudunk mi arab stílusban építeni, ha akarunk: hát igazán sokkal bölcsőbb, Istennek tetszőbb és a történet folyásának is megfelelőbb lett volna, ha ezt a dsámiát mindjárt odaépítik a budai Rózsahegy előfokára és egyenesen mozlím imaháznak.

Egy kicsit tanulhattunk volna talán ebben is nagylelkű német szövetségeseinktől. A Berlin mellett levő fogolytáborban ugyanis szép számmal van Indiából és Afrikából való fogoly mohamedán katona (a francziák és angolok dolgoznak velük), és bár ezek ugyancsak ideiglenes lakók, a német császár mégis mecsetet építtetett nekik és azt a napokban már föl is avatták számukra.

Hát mondjuk, volna ebben egy kis *romantika* is minálunk (bár Budapesten már jócskán vannak mohamedánok és idővel egyre többen lesznek), azonban a romantikus vonás még eddig egyetlen nagyvárosnak sem ártott meg. Sőt van, a melyik ebből szépen meg is él, mint pl. Velenceze is, már t. i. addig, a míg a kalapács nyelít el nem törte.

Volna abban valami nagyszerű, ha fönt, már akár Gül Baba hamvai fölött, akár a szomszédságban egy gyönyörű mecset körvonalai rajzolódának a levegőbe és ramazánkór a minaretet esténkint sugárkoszoru köritené. És messze hallatszana róla a müezzin vékony sívalkodása: »*Illaha Allah, il Allah! Esédu enna*«. Valami szép volna ez. Öröme és épülése az igazhívő muzulmánoknak és áhitat nekünk is, a kik szegrő'-végről testvéreik vagyunk. Hát ott kellene azt megépíteni és minél hamarabb.

(A gyöngébbek kedvéért megjegyzem, hogy ott nekem nincs telkem, de sajnálom, mert azonnal ingyen ajánlanám föl a dsámia számára.)

És scha jobbkor!

A moziim világ vére most a mienkkel egyazon áldozati oltárra van helyezve. Mit ők tesznek, az gigászi és dicső. A Dardanellák védelme egykor a világmegváltó nagy fegyverfények közt fog szerepelni s ugy lehet kezdete lesz az iszlám ujjászületésének is.

És ott vannak köztük a német tiszttek is. Továbbá sok német tengerész és szárazföldi katona. Dicsőséges-haderő, a melynek soraiban a mieink közül bizony vajmi kevesen vannak és vajmi keveset tehetünk értük.

Istenem, milyen csekélység volna ehhez képest egy mecset Budapesten, nekik, a harminadik egy-istent hívő hitfelekezetnek!